

MALARIA – PARASITEN SOM DÖDAR

Malaria är en av världens mest förödande sjukdomar. I Afrika räknar man med att ett barn dör varje minut. Sammantaget drabbar sjukdomen uppemot en kvarts miljard människor varje år. En halv miljon dör. Den som överlever en episod av svår malaria riskerar permanenta hjärnskador eller andra men.

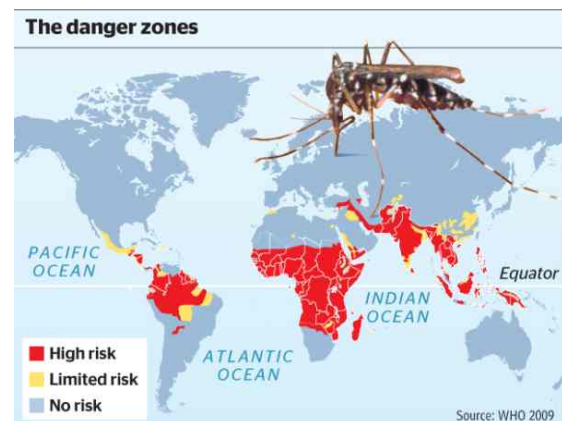

Malaria sprids via parasitbärande myggor.

I mitten av 1900-talet trodde man att malarian snabbt kunde utrotas. Men dåvarande bekämpningsmedel (mygginsekticider/gifter, läkemedel etc.) var inte tillräckligt effektiva och resurserna inte tillräckliga. Nu har ny forskning gett hopp om nya möjligheter att utrota malarian. VIF har finansierat ett projekt på Zanzibar, under ledning av professor Anders Björkman, med mycket gott resultat. På Zanzibar är malarian nästan besegrad. Förhoppningsvis skall ytterligare insatser inklusive nya bekämpningsstrategier lyckas helt eliminera malaria i detta område. Zanzibar kan då fungera som exempel för övriga Afrika att ta efter.

FAKTA OM MALARIA

- Varje minut dör ett barn i Afrika på grund av malaria.
- En halv miljon dödsfall per år.
- Hårdast drabbat är Afrika söder om Sahara, södra Asien och norra Sydamerika (se bild).
- Ca 3,4 miljarder människor = hälften av världens befolkning, utsätts för risken att drabbas av malaria
- Malaria drabbar fr.a. fattiga länder och bidrar till att hålla länderna fattiga.
- Sjukdomen sprids genom myggbett.
- Även resenärer drabbas. I Sverige insjuknar årligen ca 100 personer.

Där finns malaria. Röda områden är värst drabbade.

PROBLEMEN

Kampen mot malaria möter i dag flera stora utmaningar

1. Det är svårt att nå ut med skydd (myggnät) och mediciner till alla
2. Malariabärande myggor utvecklar resistens mot myggmedel och risken för läkemedelsresistens är överhängande.
3. Ett stort antal människor, särskilt i tidigare högendemiska områden, bär på malariaparasiter utan att vara sjuka och underhåller spridningen av malariaparasiterna.

MÖJLIGHETERNA

Flera faktorer talar för att möjligheterna att bekämpa och rentav utrota malaria är realistiska. På global nivå beräknas dödligheten ha minskat med nästan 50 procent i Afrika sedan år 2000. Över 3,3 miljoner liv beräknas ha räddats under denna tid, framför allt i de länder som är hårdast drabbade av malaria. Bäst utveckling syns bland barn under 5 år, där dödligheten minskat med 54 procent.

VIF har finansierat ett forskningsprojekt på Zanzibar som har minskat malariafrekvensen med 97 procent! (Läs mer nedan)

VIF arbetar på två nivåer för att möta utmaningarna

1. Bildar opinion för ökad politisk kunskap om hur malaria kan bekämpas.
2. Främjar fortsatt forskning.

FAKTA OM VIF-PROJEKTET I ZANZIBAR

Forskningsprojektet i Zanzibar är världsledande inom malariakontroll i så kallade högendemiska områden. Det vill säga geografiskt begränsade områden med hög förekomst av sjukdomen.

Resultaten har varit häpnadsväckande goda. Barnadödligheten har halverats. Antalet malariafall har minskat med 97 procent!

Projektet står i dag modell för malariakontroll för hela Afrika.

Sedan 2003 har projektet haft som mål att utveckla och utvärdera nya strategier och metoder för att kontrollera insatser mot malaria. Det handlar dels om att få bättre verktyg för snabb och korrekt diagnos, dels om förebyggande arbete. Viktigt är att se till att människor sover under myggnät behandlade med mygggift och att optimalt riktade insatser med insekticidbesprutningar genomförs.

Den stora utmaningen nu är att driva denna nedgång vidare så att malaria helt kan utrotas från Zanzibar. För detta pågår speciella studier för att kartlägga var och varför vissa områden, grupper, individer fortfarande smittas. Detta kräver nya diagnosverktyg för att snabbt och säkert identifiera individer som fortfarande bär på smittan. Dessa individer behöver sedan behandlas.

Ytterligare en utmaning är att kontrollera och bekämpa malariamyggs motståndskraft (resistens) mot insektsgifter och malariaparasitens motståndskraft mot läkemedel.

MÖJLIGHETER

- Bättre täckning av existerande malariakontrollmetoder och strategier.
- Nya diagnostiska högkänsliga (DNA-baserade) metoder liksom nya diagnos-/behandlingsstrategier för att nå ut och eliminera parasiterna hos bärare av infektionen.

Ytterligare forskning krävs nu för att undersöka om och hur malaria helt kan utrotas från områden där smittan sprids mycket och snabbt (så kallade högtransmissionsområden).

Projektet leds av professor Anders Björkman vid Karolinska Institutet. Han leder en malariaforskningsgrupp som bildades redan 1980 och som har och har haft samarbeten med 20-tal länder världen över.

STÖD VÄRLDSINFEKTIONSFONDENS ARBETE

- Sätt in ett bidrag på BankGiro 5855-2860 eller PlusGiro 90 00 65-4
- Bli månadsgivare via autogiro på www.vif.se. Klicka på "Ge en gåva"
- Engagera dig i VIF:s frivilligarbete. Kontakta generalsekreterare Olle Terenius för mer information.

Världsinfektionsfonden (VIF) är en partipolitiskt och religiöst obunden insamlingsstiftelse. VIF har 90-konto och granskas av Svensk Insamlingskontroll.

Syftet med verksamheten är att stödja forskning och utveckling av bättre medel och metoder mot fattigdomens infektionssjukdomar.

VIF:s arbete leds av en frivillig och oavlönad styrelse. Ordförande är Claes Åstrand.

Hedersledamöter och ambassadörer för verksamheten är
Birgitta Dahl, tidigare Talman Sveriges riksdag
Lars Olof Kallings, professor, tidigare FN:s särskilda sändebud för HIV/Aids
Henning Mankell, författare
Hans Rosling, professor vid Karolinska Institutet, grundare av Gapminder
Hans Wigzell, professor, tidigare rektor, Karolinska Institutet